

4 Beoordelingsmodel

Antwoorden

Deel-
scores

■ Duivels

Maximumscore 4

1 vier van de volgende:

- Christus zit (boven de aarde) in het midden (op troon/zetel of op (dubbele) regenboog) met geheven handen (als een rechter; geflankeerd door twee engelen of door Maria en Johannes).
- Aan de rechterhand van Christus staan de uitverkorenen (met hun blik op de hemel gericht) of is op de gravure (figuur 1) een bloem te zien als symbool van hun redding.
- Aan de linkerhand van Christus wordt een stoet verdoemden door duivels weggevoerd of is op de gravure een zwaard te zien als symbool voor hun straf.
- De zielen worden gewogen door een engel (aartsengel Michael) en een duivel (Satan).
- Onderaan komen doden uit hun graf of uit hun kist (mannen, vrouwen, edelen, soldaten, bisschoppen) om voor Christus te verschijnen/geoordeeld te worden.

per juist antwoord

1

Maximumscore 3

2 drie van de volgende voorbeelden:

- Een zondaar wordt (door een duivel met een knots) de ‘muil’ van de hel ingeduwd.
- Een zondaar wordt vertrapt (door de voeten van Beëlzebub) of mensen worden geplet of op de grond gesmeten (links wordt een ridder van zijn paard gegooid).
- Iemand (een vrek, met de geldbuidel om zijn nek) wordt opgehangen (door een aapachtig monster).
- Mensen worden door monsters of slangen gegrepen en gemarteld (onder toezicht van de hoofdduivel).
- Rechts wordt iemand in de vlammen geworpen.

per juist voorbeeld

1

Maximumscore 1

3 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Met voorstellingen als die van het Laatste Oordeel wilde de Kerk de mensen aansporen om volgens de christelijke leer te leven, zodat ze na hun dood in de hemel zouden komen. Men werd bang gemaakt voor de hel als straf voor een zondig leven.

Maximumscore 2

4 twee van de volgende verschillen:

- Romaans: ‘expressieve’ proporties met soms grote hoofden en/of handen <> gotiek: proporties al naturalistischer, of: elegante, natuurlijk bewegende figuren (en daardoor minder schrikbaar).
- Romaans: soms opvallend verschil in grootte van de figuren binnen één voorstelling (grote engel/duivel en veel kleinere mensen) <> gotiek: grootte van de figuren (per scène) op elkaar afgestemd.
- Romaans: gestileerde details zoals bijvoorbeeld anatomie en/of plooiwal <> gotiek: anatomie is plastischer en/of plooiwal volgt het lichaam op een meer natuurlijke wijze.

per juist verschil

1

Eindexamen tehatex havo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
5 ☐ drie van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> • De hel is een gebouw: een kasteel (in het donker) met torens die vuurplaatsen zijn met kookketels erop. • De toegang tot het gebouw wordt gevormd door een enorme opengesperde bek/muil (met klauwen) van een monster. • De binnenkant van de mond is rood van vuur en vlammen (en/of is (tevens) de kop van een rood monster dat eveneens zijn bek openspert). • De bovenkant van het gebouw is ook een kop met een opengesperde mond met (vuur erin en) kantelen die tanden lijken. • Het gebouw is 'gedecoreerd' met schedels/doodskoppen.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 3	
6 ☐ • Ze hebben een (overwegend) menselijke/mannelijke anatomie	<u>1</u>
• Er zijn dierlijke elementen toegevoegd: bijvoorbeeld horens, staart, bokkenpoten, klauwen, vleugels	<u>1</u>
• Ze hebben lichaamsvreemde/onnatuurlijke kleuren (bijvoorbeeld groen)	<u>1</u>
<i>Opmerking</i> <i>Alleen als alle drie antwoordcategorieën in de beschrijving zijn opgenomen mag de maximumscore worden toegekend.</i>	
Maximumscore 3	
7 ☐ drie van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> • Reliëf: uit (natuur)steen worden vormen gehakt door materiaal weg te halen. • Miniatuur: op papier/perkament wordt met verf en fijne penselen geschilderd. • Mozaïek: kleine gekleurde steentjes en/of glas worden op een wand geplakt. • Fresco: op een wand wordt een schildering aangebracht op een natte kalklaag (de verf droogt tegelijk met de kalk op tot een harde laag).	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
8 ☐ De antwoorden moeten de volgende strekking hebben: <ul style="list-style-type: none"> • afbeelding 5 (<i>Batman</i>-strip): doordat hij half mens-half dier of een soort vampier is, gespierd en met vervaarlijke klauwen en/of scherpe tanden en/of met witte/lege ogen • afbeelding 6 (<i>Alien</i>): omdat het een wezen is dat bestaat uit harde/metalen/machine-achtige onderdelen met een slang- of larfachtige (langwerpige) kop zonder ogen maar met een bek en/of met lange uitsteeksels/tentakels op de rug	<u>1</u> <u>1</u>

Eindexamen tehatex havo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
9 ☐ <i>Batman</i> -strip (één van de volgende):	<u>1</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Compositie: doordat het monster wordt afgesneden door de randen van het vlak lijkt het dichtbij met zijn klauwen en/of doordat het monster met zijn klauwen meer dan de helft van het beeld beslaat lijkt het groot en dichtbij. • Dieptewerking: door het sterke (kikvors)perspectief in de achtergrond lijkt het monster vanuit de lucht in volle vaart op je neer te komen, of: het monster is verkort weergegeven met grote klauwen op de voorgrond, waardoor het recht op je afkomt. • Kleur: grijsgroen/zwart (evenals de zwarte vleermuizen) tegen een (alarmerend) rode achtergrond maakt het angstaanjagend (en de witte ogen geven het monster een lege blik).	
<i>Alien</i> (één van de volgende):	<u>1</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Compositie: het monster vult het vlak met zijn uitsteeksels/tentakels (en is van onderen afgesneden), waardoor het groot en dichtbij of alomtegenwoordig lijkt: er valt niet te ontsnappen. • Dieptewerking: het gebrek aan dieptewerking of de vlakke gesloten achtergrond doet claustrofobisch aan: er is geen ruimte om te ademen en/of er is geen ontsnappingsmogelijkheid. • Kleur: grauwe, grijsbruine tinten maken het doods (mede door de 'mechanische' of labirintische structuur): een desolate omgeving waar geen (menselijk) leven mogelijk is.	
<i>Opmerking</i> <i>Als twee correcte antwoorden bij alleen de Batman-strip of alleen het Alien-ontwerp gegeven worden, mag eveneens de maximumscore worden toegekend.</i>	
Maximumscore 2	
10 ☐ De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt gespeculeerd op angst voor de toekomst en/of voor het vergaan van de wereld en/of overheersing door machines of andere wezens zonder ziel of aliens van andere planeten of op angst voor een biomechanische wereld (virussen)	<u>1</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Overeenkomst met de Middeleeuwen: het (angstaanjagende) idee dat er buiten de aardse werkelijkheid nog iets anders is dat macht over ons heeft	<u>1</u>

Follies

- Maximumscore 3**
- 11 drie van de volgende aspecten:
- 'massieve' burchachtige bouwstijl met zware torens of bouwwerk met torens en 'doorgang' als bij een middeleeuwse stadspoort
  - kantelen op de torens
  - overstekende/uitkragende platforms op de torens
  - ronde, Romaans aandoende 'toegangsboog'
  - spitsboogvorm (als in gotiek) in de brug en/of filigraanwerk dat gotisch aandoet
- per juist aspect 1

Eindexamen tehatex havo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 3	
12 ☐ vier van de volgende aspecten: <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn relatief veel ramen en/of de ramen zijn te groot. • Het is wit (geverfd) en/of het gebouw lijkt gepleisterd. • Het gebouw is te vlak/strak. • Het kasteel heeft geen verdedigingswerken: geen slotgracht of ringmuur. • Er is een koepelkamer (als een sterrenwacht) op een van de torens. • Er is een steenstructuur (op een gladde ondergrond) geschilderd. • Er zijn zogenaamde resten van een afgebrokkelde etage te zien, die in een ‘afgebrokkelde’ vorm zijn gezaagd (met onlogische breuklijn). • Er is een schijnpoot (die beschilderd is met valhek en landschap).	
Indien vier aspecten juist	<u>3</u>
Indien drie aspecten juist	<u>2</u>
Indien twee aspecten juist	<u>1</u>
Indien minder dan twee aspecten juist	<u>0</u>
<i>Opmerking</i> Wanneer ‘het gebouw is van hout’ als antwoord is genoemd geen punten toekennen.	
Maximumscore 2	
13 ☐ • Een gietijzeren constructie is relatief licht en sterk, dus geschikt voor zo’n overspanning (Een houten brug van dit formaat zou niet zo rank kunnen zijn want die zou dan instorten.) • Gietijzer kan dun (ajourchtig) worden toegepast, waardoor een sierlijke, open, transparante vormgeving mogelijk is en/of wat allerlei mogelijkheden geeft voor ornamentiek (In hout is dit moeilijker uit te voeren.)	<u>1</u> <u>1</u>
<i>Opmerking</i> Wanneer het contrast met het houten gebouw als reden is genoemd, geen punten toekennen.	
Maximumscore 1	
14 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben: Het gebouw lijkt daardoor (nog meer) op een (toneel)decor of het versterkt het folly-achtige karakter, of: het hele gebouw lijkt daardoor schijnarchitectuur.	
Maximumscore 2	
15 ☐ Antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • In de Romantiek wilde men ontsnappen aan de alledaagse werkelijkheid, bijvoorbeeld door zich terug te trekken uit de bewoonde wereld, in de (sublieme, ongerepte) natuur. Het kasteel staat in een park dat romantisch gemaakt is, onder meer door (een ‘natuurlijke’, landelijke aanleg en) dieren die tot de verbeelding spreken, zoals pauwen (en zwanen). • In de Romantiek is het gevoel van belang en/of is de (onmogelijke) liefde een belangrijk thema: een kasteel voor (heimelijke) geliefden spreekt dan ook tot de verbeelding. • In de Romantiek was er een hang naar het verleden en/of de geschiedenis en/of historische verhalen: een gebouw dat middeleeuws aandoet of een ‘historisch’ kasteel roept die verhalen op. • In de Romantiek was er een hang naar het fantastische, het irreële. Het folly-achtige karakter van het kasteel sluit hierbij aan: het roept een andere, sprookjesachtige wereld op.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 1	
16 ☐ plattegrond C	

Eindexamen tehatex havo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 1

- 17 Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):
- Het werk bestaat uit een herhaling van in- en uitspringende blokken, waardoor een ritme van open en gesloten of van lichte en donkere vormen ontstaat
  - Er is een afwisseling van tegenstellingen/contrasten: open/gesloten, licht/donker.
  - De gevelindeling is een afgewogen compositie van rechthoekige elementen.
  - De plattegrond is ontstaan door een basiselement steeds 90° te draaien.

Maximumscore 2

- 18 drie van de volgende:
- Het is uit baksteen opgetrokken of gemetseld.
  - Het bevat openingen die (door vorm, maat en plaatsing) als deuren en ramen kunnen fungeren, of: er is een binnenruimte die toegankelijk is via deuropeningen.
  - De maat/schaal (ruim vier meter hoog) laat toe dat je naar binnen kunt lopen.
  - Boven de openingen/deuren/ramen zijn de stenen verticaal gemetseld (rolband), zoals bij oude huizen.

Indien drie antwoorden juist

2

Indien twee antwoorden juist

1

Indien minder dan twee antwoorden juist

0

Maximumscore 1

- 19 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
De geïsoleerde ligging en de geslotenheid/compactheid en/of het sobere van het gebouw roepen een sfeer op van 'in zichzelf gekeerd' zijn.

Maximumscore 2

- 20 twee van de volgende aspecten:
- Het is een 'gebouw' zonder duidelijke functie, of: het is eigenlijk een autonoom object dat op architectuur lijkt.
  - Het roept een verhaal of gevoelens op of zet aan tot overpeinzingen.
  - Het staat in een landschappelijke omgeving, een park.

per juist aspect

1

Dali

Maximumscore 1

- 21 Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
Ze verwijzen naar het onbewuste omdat je in laden iets kunt opbergen (waar je verder niet meer naar kijkt), vergelijkbaar met herinneringen en gevoelens die je kunt 'wegstoppen' of verbergen in je onbewuste en later weer 'naar boven halen' (wat de psycho-analyse zou bewerkstelligen: het openen van de laden).

Maximumscore 2

- 22 • De handgrepen contrasteren in materiaal en textuur met de rest van het beeld of zijn een wezensvreemd element, waardoor het beeld iets absurds/vervreemdends krijgt
- Ze geven het beeld een erotische toets

1

1

Maximumscore 2

- 23 Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):
- Het hoofd van Narcissus, gebarsten als teken dat hij al vergaat of sterft, wordt herhaald in het ei op de voorgrond, waaruit een bloem ontkiemt.
  - De contour van Narcissus op de achtergrond, die gaat verdwijnen/sterven, wordt herhaald in de hand op de voorgrond die het ei met de narcis, het resultaat van de metamorfose, presenteert.

Indien een relevant deel van één van de bovenstaande antwoorden is gegeven

1

Eindexamen tehatex havo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 2</p> <p>24 ☐ twee van de volgende argumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het geeft de mogelijkheid een fantasierijk, onwerkelijk beeld of een droomwereld te scheppen, wat kenmerkend is voor het surrealisme. • Het idee van de metamorfose of de veranderlijkheid van de dingen (van hun betekenis of van hoe je ze kunt zien) is typerend voor het surrealisme. • De surrealisten waren in psychologie geïnteresseerd, waar het begrip narcisme wordt gebruikt voor mensen die een ziekelijke liefde voor zichzelf koesteren. <p>per juist argument</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 3</p> <p>25 ☐ drie van de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de gladde hanteringswijze of het ontbreken van een zichtbare penseelstreek • de nadrukkelijke aandacht voor lichtval en schaduw • de realistische stofuitdrukking met vloeiende overgangen van kleur en toon • de realistische ruimte-uitbeelding met grote vormen op de voorgrond en kleine vormen in de verte (en wat perspectief in de vloer rechtsachter) <p>per juist aspect</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>26 ☐ Antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het 'grote publiek' verwacht van een kunstenaar dat deze (technische) kwaliteiten laat zien die men zelf niet of in mindere mate bezit. Dali's 'vakmanschap' springt meteen in het oog. • Het verhalende en/of erotische en/of theatrale en/of 'psychedelische'/'hallucinatoire' (dat niet direct te duiden valt) spreekt tot de verbeelding van velen. • Dali is door zijn mediagenieke persoonlijkheid en (clowneske) gedrag bij een breed publiek bekend geworden en het beeld van de (bizarre) kunstenaar dat hij oproept komt overeen met de vreemde sfeer in zijn werken. <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>27 ☐ Antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> • De combinatie van lippen/mond en sofa en broche is ongebruikelijk en vervreemdend en dat is een van de kenmerken van het surrealisme, waarin vaak objecten die niets met elkaar te maken hebben, worden gecombineerd. • Lippen verwijzen naar seksualiteit, in die tijd nog een onderwerp waar men zich niet in het openbaar over uitliet. Het surrealisme wilde beelden uit het onbewuste naar boven halen en die waren vaak seksueel van aard. • Associaties spelen een rol: de vorm van een bank roept hier het beeld op van lippen, de broche roept associaties op met taal (parelwitte tanden, een robijnrode mond). Het vrij associëren is een kenmerk van het surrealisme: de ene vorm roept de andere op. <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 1</p> <p>28 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunst werd in de tijd van Dali (nog) als iets verhevens beschouwd; in de commercie zou geen sprake zijn van onderliggende verheven ideeën of betekenislagen. • Kunstenaars moeten vrij en onafhankelijk zijn. Als zij zich bezig zouden houden met commercie kan het zijn dat ze concessies (moeten) doen aan de kwaliteit van hun werk vanwege de smaak van het grote publiek.	

Antwoorden	Deel-scores
Stoelen	
Maximumscore 2	
29 ☐ twee van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> • De vorm van de stoel is sierlijk/feestelijk/uitbundig en de confetti-achtige kleurstippen versterken dat karakter. • De decoratie op de rugleuning (en onder de zitting) is open en krullerig en het stippelkarakter van de beschildering is eveneens ‘luchtig’. • Dichtheid en kleur van de stippen versterken hier de plasticiteit van de stoel. • De beschildering is met de hand aangebracht; dat past bij de handgesneden ambachtelijke decoratie van het houtwerk (waarover de stippen doorlopen).	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
30 ☐ twee van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> • Het is een combinatie van verschillende stijlen: een historische (achttiende-eeuwse) stoelvorm met een ‘modern’ (post-impressionistisch) stippelmotief als bekleding. • Er is een (bestaand) schilderij ‘gebruikt’ als meubelbekleding. • De vormgeving is uitbundig/barok/vol versieringen/kleurig (in plaats van sober en puur functioneel).	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2	
31 ☐ twee van de volgende aspecten: <ul style="list-style-type: none"> • Het brons van de zittingen is (gepolijst tot) goudkleurig en/of de zittingen zijn glanzend gepolijst. • De vorm van de linkerstoel is elegant en/of lijkt op ‘klassieke’ dure stoelen. • De ongepolijste vlakken hebben een structuur/factuur die aan (deels ruwe) diamant of kristallen doet denken.	
per juist aspect	<u>1</u>
Maximumscore 3	
32 ☐ • Brons is een materiaal dat je eerder met beeldhouwkunst associeert dan met zitmeubels	<u>1</u>
• De donkere vlakken hebben puntige uitsteeksels die voor meubels niet zo functioneel zijn (moeilijk vast te pakken of schoon te houden) maar die de vormgeving interessant/complex maken	<u>1</u>
• De meubels zien er door het harde/koude materiaal niet erg comfortabel uit. Ze lijken meer bedoeld om naar te kijken dan om op te zitten	<u>1</u>
Maximumscore 1	
33 ☐ Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> • Een milieubewust standpunt ten aanzien van consumptiegoederen: ontwerpers kunnen nieuwe producten maken van oud/bestaand/hergebruikt materiaal. • Een visie op de waarde/betekenis die gebruiksvoorwerpen/meubels voor mensen kunnen hebben: een ontwerp hoeft geen massaproduct te zijn maar kan uniek zijn en/of heel persoonlijk gemaakt worden doordat het iets persoonlijks van de gebruiker bevat.	
Maximumscore 1	
34 ☐ Het doet denken aan een vogelnest (dat uit takjes is opgebouwd).	

Eindexamen tehatex havo 2006-I

havovwo.nl

Antwoorden	Deel- scores
Maximumscore 1	
35 ☐ Ja, want: Het ontwerp is verrassend: het nodigt uit om te spelen met de elementen en/of je kunt er allerlei vormen/nesten mee bouwen en/of je kunt er op allerlei manieren in gaan zitten/op gaan liggen, je verstoppen. of: Nee, want: Het is te afwijkend of te onpraktisch voor dagelijks gebruik en het is daarom eerder een grappig/artistiek idee dan een echt meubel, of: dit ontwerp wordt niet herkend als meubelstuk.	
Maximumscore 3	
36 ☐ drie van de volgende overeenkomsten: <ul style="list-style-type: none"> • De ontwerpen zijn origineel: ze wijken af van het traditionele concept 'stoel'. • Het zijn eenvoudige ontwerpen (die -schijnbaar- gemakkelijk na te maken zijn). • Er is goedkoop materiaal gebruikt. • Elke uitvoering is anders (bij Remy door het materiaal, bij Tjepkema door het opbouwen). • De gebruiker kan de uitvoering voor een deel meebepalen. • Er is zacht materiaal gebruikt. per juiste overeenkomst	<u>1</u>
Maximumscore 2	
37 ☐ twee van de volgende: <ul style="list-style-type: none"> • Mendini-stoel: handmatig beschilderd met een complexe voorstelling (dat is bewerkelijk en moeilijk, dus duur). • <i>Rock furniture</i>: duur en bewerkelijk proces van bronsgieten en patineren/polijsten. • <i>Rag chair</i>: handmatige productie die steeds anders uitpakt (met andere lappen). • <i>Tak</i>-meubel: is te vreemd/fantastisch/ongebruikelijk om veel kopers te trekken. per juist antwoord	<u>1</u>